

QORTI KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO**

Seduta tat-22 ta' Frar, 2006

Numru 1/2004

Ir-Repubblika ta Malta
Vs
Keith Galea

Il-Qorti,

Rat l-Att tal-Akkuza numru 1 tas-sena 2004 kontra l-akkuzat Keith Galea, li bih huwa gie akkuzat talli:

1) Wara li l-Avukat Generali, f'isem ir-Repubblika ta' Malta, ppremetta fl-Ewwel Kap illi fil-lejl ta' bejn is-seba w ghoxrin (27) u t-tmienja w ghoxrin (28) ta' Settembru tal-elfejn u wiehed (2001), Justin Said kien il-Gzira, Manoel Island, ma tfajla li kien gabar minn hdejn ix-showroom tal-Opel, il-Gzira, biex ikollu x'jaqsam maghha. Illi f'mument minnhom l-istess tfajla, Graziella Apap irrifjutat li taghmel dak mitlub u nizlet mill-van tal-istess Justin Said. Illi f'it wara gie Keith Galea w beda jaghti b'mus lil Justin Said

f'partijiet vitali ta' gismu w dana bil-hsieb li joqtlu jew jqeghdu hajtu f'periklu car. Illi fil-fatt Justin Said sofra feriti gravi li ppenetraw l-kavita' abdominali w l-pleura, izda li fortunatament ma kkawzawx il-mewt.

Illi b'ghemilu l-imsemmi Keith Galea sar hati ta' tentattiv ta' omicidju volontarju w cioe' talli dolozament, bil-hsieb li joqtol persuna jew bil-hsieb li jqieghed il-hajja taghha f'periklu car, wera dana l-hsieb b'atti esterni w ta bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt. Liema delitt ma giex ezegwit minhabba xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta' tieghu.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali fl-isem fuq imsemmi akkuza lill-imsemmi Keith Galea hati ta' tentattiv ta' omicidju volontarju w cioe' talli dolozament, bil-hsieb li joqtol persuna jew bil-hsieb li jqieghed il-hajja taghha f'periklu car, wera dana l-hsieb b'atti esterni w ta bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt. Liema delitt ma giex ezegwit minhabba xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta' tieghu.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghall-piena ta' prigunerija minn seba snin sa tletin sena skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 41(1)(a), 211(1)(2), 31(1)(a)(b)(i)(ii) u 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

U peress li l-imsemmi Kieth Galea kiser il-kundizzjonijiet imposti fuqu skond l-Artikolu 28(A) tal-Kodici Kriminali mill-Qorti tal-Magistrati b'sentenza tat-18 t'Ottubru, 1999, talab li jigi applikat fil-konfront tal-akkuzat dak provdut fl-Artikolu 28(B)(C)(F) tal-Kodici Kriminali.

2) Wara li l-Avukat Generali, f'isem ir-Repubblika ta' Malta, ppremetta fit-Tieni Kap illi fiz-zmien u taht ic-cirkostanzi ndikati fl-Ewwel Kap tal-Att tal-akkuza w cioe' l-Gzira fil-lejl ta' bejn is-27 u t-28 ta' Settembru, 2001, Keith Galea kellu fil-pussess tieghu mus b'xafra w bil-ponta, minghajr id-debita licenzja tal-

Kummissarju tal-Pulizija, u b'din l-arma hu pprova joqtol lil Justin Said.

Illi b'ghemilu l-imsemmi Keith Galea sar hati talli minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta.

Ghaldaqstant l-Avukat Generali, fl-isem fuq imsemmi, akkuza lill-imsemmi Keith Galea hati talli minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, kellu f'idejh jew fuqu sikkina, ta' kull xorta li tkun, b'xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta.

Talab illi jinghamel skond il-ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghall-piena ta' multa ta' mhux izjed minn hamsin lira jew prigunerija ta' mhux izjed minn tlett xhur, skond dak li hemm u jintqal fl-Artikoli 13(1) u 19 tal-Kap 66 u fl-Artikolu 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista' skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

Rat l-atti kollha processwali, inkluzi l-atti tal-kumpilazzjoni;

Rat il-verdett tal-gurati tal-21 ta' Frar, 2006 , li bih b'sitt' (6) voti favur u tlieta (3) kontra sabu lill-akkuzat Keith Galea hati tal-Ewwel kap ta' l-Att ta' l-Akkuzza w li bih unanimament sabu lill-akkuzat hati tat-Tieni Kap tal-Att tal-Akkuzza.

Rat illi l-akkuzat ammetta l-addebitu li hu kiser il-kondizzjonijiet imposti fuqu skond l-artikolu 28(A) tal-Kodici Kriminali bis-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati tat-18 t'Ottubru, 1999,

Tiddikjara ghalhekk lil Keith Galea hati talli fil-lejl ta' bejn is-sebgha w ghoxrin (27) u t-tminja w ghoxrin (28) ta' Settembru, 2001, gewwa Manoel Island, fil-Gzira, ikkommetta tentattiv t'omicidju w cioe' talli dolozament, bil-hsieb li joqtol lil Justin Said jew bil-hsieb li jqieghed il-hajja

tieghu f' perikolu car, wera' dan il-hsieb b' atti esterni w ta bidu' ghall-esekuzzjoni tad-delitt, liema delitt ma giex esegwit minnhabba xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta' tieghu, w b'dana li b' hekk hu gie kiser il-kondizzjonijiet imposti fuqu skond l-artikolu 28(A) tal-Kodici Kriminali bis-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati tat-18 t'Ottubru, 1999, u dana skond l-Ewwel Kap ta' l-Att ta' l-Akkuza;

U tiddikjara ukoll lil Keith Galea hati talli fl-istess jum, lok u cirkostanzi indikati fl-Ewwel Kap ta' l-Att ta' l-Akkuza, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija, kellu f' idejh jew fuqu sikkina ta' kull xorta li tkun b' xafra bil-ponta jew strument iehor bil-ponta, skond it-Tieni kap tal-Att ta' l-Akkuza.

Semghet it-trattazzjoni tal-abbli difensur Dr. Leslie Cuschieri w is-sottomissjonijiet maghmula mill-abbli prosekutur Dr. Anthony Barbara dwar il-piena;

Rat il-fedina penali aggornata tal-hati esebita mill-prosekuzzjoni w li d-difiza hadet konjizzjoni taghha;

Qieset is-sottomissjonijiet kollha tad-difiza li jinsabu registrati w senjatament, izda mhux biss is-segweni w cioe :

- 1. illi l-verdett ta' htija tal-gurati fuq l-Ewwel kap kien biss ta' sitta kontra tlieta;**
- 2. li l-hati ghandu biss 24 sena;**
- 3. li ghandu jkun hemm bilanc bejn l-interess tas-socjeta' u dawk tal-mara li tghix mall-hati w uliedhom li ghandhom bzonn lill-hati w li, aktar ma jkun twil il-periodu karcerarju , aktar ser titharbat il-hajja tal-familjari tal-hati.**
- 4. li l-hati kien ser ibaghti aktar minnhabba li l-piena ghal dan ir-reat zdieget xi ghaxar snin ilu, meta zdieget l-iskala tal-pieni, x' aktar l-aktar minnhabba reati ta' drogi.**
- 5. li jekk hu possibbli, l-Qorti m'ghandix timplimenta w tattiva s-sentenza sospiza imma testendi s-sentenza sospiza ghal terminu iehor.**

6. illi kellha tinghata piena aktar vicin il-minimu milli lejn il-massimu;

Qieset il-sottomissjonijiet tal-prosekuzzjoni :

1) illi una volta li l-hati nstab li kiser il-kondizzjonijiet ta' sentenza sospiza, din il-Qorti issa kellha tittratta mieghu ukoll ghall-ksur ta' dawk il-kondizzjonijiet billi tattiva s-sentenza sospiza.

2) Li dan il-kaz kien dovut biss ghall-ksuhat u atteggjament ta' *bully* li ha l-hati;

3) Illi f' kazijiet bhal dawn ta' vjolenza bl-armi, l-hati jkun jimmerita piena severa b'sentenza ta' habs immedjat li ghandu jkun aktar vicin il-massimu possibbli ta' tnejn u tletin (32) sena w tlitt xhur.

4) Illi l-insenjament tal-Qorti tal-Appell f' kazijiet ta' ferimenti b' arma kien li ghandu jkun hemm pieni severi ta' karcerazzjoni biex jinghata sinjal car lis-socjeta' li dawn it-tipi ta' reati ma ghandux jigu trattati leggerment.

5) Li l-hati jmissu ha hsieb l-interessi tal-familjari tieghu qabel ma kkommetta r-reat u, f' kull kaz, ma jidhirx li l-mara li jghix maghha ghenitu hafna biex jevita l-hajja kriminali.

6) li l-hati ghandu kondotta refrattarja w sa minn meta kellu sittax il-sena kien diga instab hati ta' pussess ta' arma

7) li meta l-legislatur zied l-iskala tal-pieni xi snin ilu, dan ghamlu biex proprju jippunixxi reati gravi, anki bhal dan odjern b' mod aktar sever. Ghalhekk kienu zdienu l-pieni biex jinghata sinjal carissimu li l-uzu tal- armi jwassal ghall-konkluzzjonijiet tragici u ma jistax jigi trattat leggerment. .

Ikkonsidrat

Illi wara li qieset dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, din il-Qorti rat illi bl-applikazzjoni tal-Artikolu 211 dwar ir-reat ta' omicidju, l-artikolu 41 dwar it-tentattiv u l-Artikolu 17 kif ukoll l-Artikolu 31 tal-Kodici Kriminali, l-parametri tal-piena komplessiva f'dan il-kaz ghaz-zewg reati li nstab hati taghhom il-hati ivarjaw minn minimu ta' seba snin u multa ta' ghaxar liri ghall-massimu ta' tletin (30) sena u xahar u

nofs prigunerija. Illi jekk umbaghad tigi attivata is-sentenza ta' sentejn prigunerija sospizi moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fit-18 ta' Ottubru, 1999, jigi li l-piena massima erogabbli tkun dik ta' wiehed u tletin sena u xahar u nofs prigunerija, bl-applikazzjoni tal-artikolu 17(b) u 28E (2) (dan tal-ahhar illum abrogat) ¹ tal-Kodici Kriminali.

Illi f' dan il-kaz ma tistax bil-ligi tinghata sentenza sospiza ghal diversi ragunijiet u ma jaghmilx sens lanqas li jigi estiz il-periodu tas-sentenza sospiza impost mill-Qorti tal-Magistrati fis-sentenza appena citata, kif issuggerixxa li jsir l-abblu difensur.

Illi kif gie ritenut mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Kollegjali) :-

“l-vjolenza ghandha, bhala regola generali, dejjem iggib maghha l-piena ta' prigunerija b'effett immedjat, aktar u aktar fejn jintuzaw armi” w li “mhuwiex inoltre tollerabbli li f'socjeta' civili persuna ggorr arma fuqha kontra l-ligi – hi x'inhil r-raguni.” (Ap. Krim. Ir-Repubblika ta' Malta vs. Noel Mizzi [15-12-2005] u ohrajn).

Illi l-hati diga kellu tminn kundanni mill-Qrati Kriminali mill-1997 'l hawn, darba li garr mus bla licenzja, darba ta' serq aggravat u sekwestru ta' persuni w pussess ta' arma tan-nar u li spara l-istess arma f' post pubbliku w serq ta' *air pistol*, darba' ohra ta' pussess ta' arma ohra bla licenzja u ksur tal-buon ordni, darba ohra ta' serq aggravat, ricettazzjoni w danni volontarji, darba ohra talli ingurja u hedded ufficjali tal-Pulizija, ksur tal-buon ordni, dagha w kliem oxxen u, diversi drabi ohra ta' ksur tar-regolamenti u ligijiet tat-traffiku. Tnejn min dawn il-kundanni addirittura jirrigwardaw reati minnu kommessi waqt li kien igawdi l-liberta' provizorja fuq dan il-kaz.

Il-hati nghata diversi opportunitajiet mill-Qrati, fosthom anki sentenza ta' prigunerija sospiza, izda jidher li ma tghallimx u ma gharafx juza dawn l-opportunitajiet biex jirrifirma ruhu w jiddezisti mill-

hajja tieghu kriminuza, imma baqa' jippersisti fl-istess stil ta' hajtu sakemm iggradwa bil-kommissjoni tar-reat serjissimu ta' tentattiv t' omicidju w dan fl-isfond tar-relazzjoni intima li kellu ma prostituta taht l-eta' li kien qed jghix maghha. Dan it-tentattiv t'omicidju li sar bi *flick knife*, kien jinvolvi feriment serju tal-vittma b' penetrazzjoni tal-kavitajiet tal-addomine u tal-pleura, ticrita tad-diaframma u anki lezjoni tal-fwied li kellu jigi suturat b'intervent kirurgiku tempestiv. Ghalhekk issa wasal iz-zmien li l-hati jaghmel il-kontijiet tieghu mas-socjeta'.

Ikkonsidrat;

Illi a tenur tal-artikolu 28A,B(1) (3),C, E u F tal-Kodici Kriminali billi l-hati – kif minnu stess ammess - qed jinstab hati tar-reati fuq imsemmija u li ghalihom hemm il-piena ta' prigunerija, matul il-periodu operattiv ta' erba snin tas-sentenza sospiza ta' sentejn prigunerija erogata lilu mill-Qorti tal-Magistrati bis-sentenza tat-18 t' Ottubru, 1999, li tinsab esebita fil-process (Fol. 66 et seq.), din il-Qorti – kif irriteniet il-Qorti tal-Appell Kriminali (Kolleggjali) fis-sentenza taghha “Ir-Repubblika ta' Malta vs. Brian Agius et” [20.1.2005] - trid tghaddi biex tittratta mall-istess hati ghar-rigward tal-imsemmija sentenza sospiza, billi tordna li din ghandha tibda ssehh skond l-artikolu 28C (1) u tapplika piena wahda skond is-subartikolu (2) tal-Artikolu 28E– illum abrogat izda li kien applikabbli ghall-kaz ghax jincidi fuq il-piena. ¹

Ghaldaqstant, wara li rat l-Artikoli 211 (1)(2), 41(1)(a), 31(1)(a)(b)(i)(ii), 28A,B(1)(3),C,E(2) (kif allura applikabbli) u F, 17(b) u 533 tal-Kodici Kriminali (Kap. 9), u l-Artikoli 13 (1) u 19 tal-Kap. 66, u wara li tordna li is-sentenza sospiza ta' sentejn prigunerija erogata mill-Qorti tal-Magistrati fit-18 t' Ottubru, 1999 tibda' ssehh, tikkundanna lill-hati Keith Galea ghal piena wahda kompleksiva ta' ghoxrin (20) sena prigunerija, li minnhom ghandu jitnaqqas kull zmien li hu ghamel taht arrest preventtiv

Kopja Informali ta' Sentenza

biss in konnessjoni ma' dawn ir-reati, kif ukoll tikkundannah ihallas l-ispejjez tal-perizji f'din il-kawza li jammontaw ghal mija w wiehed liri Maltin (LM 101).

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

1 “28E (2) Meta l-Qorti li tkun qeghda tittratta mall-hati dwar sentenza sospiza li tkun ghadha ma bdiex issehh, taghmel ordni bis-sahha tas-subartikolu (1) ta' l-artikolu 28B, u l-Qorti tkun il-Qorti Kriminali jew l-istess Qorti li tkun ghamlet l-ordni ghas-sentenza sospiza, dik il-Qorti ghandha tapplika d-dispozizzjonijiet tal-paragrafu (b) ta' l-artikolu 17 u taghti zmien wiehed ta' prigunerija skond dawk id-dispozizzjonijiet ghar-reat originali u ghar-reat l-iehor.”